

**กรอบแนวทางการจัดทำแผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพ
ของหน่วยบริการสุขภาพ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)**

๑. เหตุผลความจำเป็น

เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำและวิเคราะห์แผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ ได้อธิบายถึงความจำเป็น ดังนี้

๑. เป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานในระบบบริการสุขภาพระดับพื้นที่ ตระหนักถึงปัญหาและส่วนขาดที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพตนเอง

๒. เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพในระดับจังหวัด ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ(Service Plan) ของเขตสุขภาพ

อาจกล่าวได้ว่า การจัดทำและวิเคราะห์แผนคำขอตั้งกล่าวนั้น มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการสุขภาพจะช่วยให้เขตสุขภาพเข้าใจถึงสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านความต้องการ และด้านปัญหาของประชาชนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวโดยการจัดทำแผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพต่อไป

แผนคำขอเพื่อพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการสุขภาพ ระยะ ๕ ปี ควรมีลักษณะดังนี้

๑. แสดงให้เห็นแนวทางและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพหน่วยงานในระบบบริการสุขภาพที่ชัดเจน

๒. แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาระบบบริการของจังหวัดกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริการสุขภาพของเขตสุขภาพ

๒. นโยบายผู้บริหาร

เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ ภาครัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุข ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาความเป็นเลิศในด้านระบบบริการ(Service Excellence) การจัดตั้ง การปรับระดับศักยภาพ หรือการขยายเตียงของหน่วยบริการสุขภาพ ควรพิจารณา ดังนี้

๒.๑ หลักความสามารถที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และหลักการเข้าถึงบริการของประชาชนในพื้นที่ ตามปัญหาสุขภาพของพื้นที่นั้นๆ

๒.๒ รวมศูนย์การจัดบริการโรคซับซ้อนชั้นสูง ตามนโยบาย Centralize IP

๒.๓ กำหนดบทบาทโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ให้เป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิดูแลผู้ป่วยหนัก

๒.๔ มุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิในชุมชนเมืองที่มีประชากรหนาแน่น ทั้งเขตเมืองที่ตั้งของตัวจังหวัดและเขตเมืองอื่นๆ ให้มีขีดความสามารถด้านเวชปฏิบัติครอบครัว เพื่อรองรับการเติบโตของชุมชนเมืองและประชากรวัยสูงอายุที่เพิ่มขึ้น การกระจายผู้ป่วยโรคเรื้อรังกลับสู่ชุมชนตามนโยบาย Satellite OP และลดความแออัดในโรงพยาบาลขนาดใหญ่

๒.๕ การปรับระดับ ควรเน้นเพิ่ม CMI เช่นเพิ่มเตียง ICU เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรักษาโรคที่ยุ่ยากซับซ้อน แล้วจึงดำเนินการขยายเตียง(ให้เพิ่ม CMI ก่อน ในส่วนเรื่องของความแออัดให้ดำเนินการปรับระบบงานภายในเขตสุขภาพ โดยพิจารณาเตียงในโรงพยาบาลใกล้เคียงที่ไม่ได้ใช้งาน)

๒.๖ การพัฒนาโรงพยาบาลระดับต่างๆ ให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบเครือข่ายบริการเพื่อให้โรงพยาบาลแต่ละแห่งเติบโตอย่างมีทิศทางและมีพันธกิจที่ชัดเจน โดยมีระบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในเครือข่ายแบบพี่ช่วยน้อง

๓. ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดทำคำขอของหน่วยบริการสุขภาพ

๑.๑ จัดทำแบบประเมินคำขอ ตามแบบประเมินการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ

๑.๒ ส่งรายการคำขอที่ได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ ๘๐ คะแนน(ระดับ F๑-F๓ ,M๒) และคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ ๘๕ คะแนน(ระดับ M๑, S, A) ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ขั้นตอนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงานในระดับจังหวัด

๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการและจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ จัดทำแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/อำเภอและนโยบายของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาความต้องการการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ

๒.๒ แจ้งให้หน่วยบริการที่มีความต้องการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพประเมินตนเอง

๒.๓ จัดประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการระบบบริการสุขภาพจังหวัด หน่วยงานในระบบบริการทุกระดับ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกเฉพาะรายการคำขอที่ผ่านเกณฑ์

๒.๔ ประชุมพิจารณาคัดเลือกหน่วยบริการที่มีความพร้อมมีขีดความสามารถสูง หรือต้องการปรับเพิ่ม/ลดระดับศักยภาพ

๒.๕ การจัดตั้งทุกรายการให้จังหวัด ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ที่ดิน ต้องได้รับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจน

๒.๖ การปรับระดับศักยภาพหน่วยบริการสุขภาพ ควรสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดประกอบด้วย

- ระดับ F๑-F๓ , M๒ พิจารณาจาก ๘๐ คะแนนขึ้นไป ส่งเขตสุขภาพ

- ระดับ M๑,S,A พิจารณาจาก ๘๕ คะแนนขึ้นไป ส่งเขตสุขภาพ

- คะแนนรวม ๗๐-๘๐ คะแนน ให้หาเหตุผลประกอบ เพื่อเสนอเป็นรายกรณี หากคะแนนน้อยกว่า ๗๐ คะแนน ไม่ต้องส่งมาที่สำนักงานเขตสุขภาพ

๒.๗ การขอขยายเตียง

- การขอขยายเตียง ควรมี Active Bed ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเตียงที่จะขอขยาย เช่น จะขยายจาก ๓๐ เตียงเป็น ๖๐ เตียง ควรมี Active Bed ไม่น้อยกว่า ๔๐ เตียง เป็นเวลา ๒-๓ ปี และเพื่อความอยู่รอดสามารถลดขนาดเตียงได้เช่นกัน

- การประเมินเบื้องต้นให้พิจารณา Active Bed หากพบว่า ค่าผ่านเกณฑ์เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ให้คะแนนเท่ากับ ผ่าน

๒.๘ การเก็บรวบรวมข้อมูล รายการคำขอที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพระบบบริการสุขภาพของจังหวัด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผ่านมาเกณฑ์ ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนคือ

๒.๘.๑ การประเมินผลการพัฒนาศักยภาพที่ผ่านมา

๒.๘.๒ การคัดเลือกรายการที่มีความพร้อมการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ

๒.๘.๓ การจัดลำดับความสำคัญของหน่วยบริการสุขภาพที่ควรได้รับการพัฒนา

๒.๘.๔ การตัดสินใจเลือกและกำหนดหน่วยบริการสุขภาพที่ควรได้รับการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพในระดับจังหวัด ให้เตรียมการจัดทำแผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๒.๘.๕ การจัดทำแผนที่หน่วยบริการสุขภาพในภาพรวมของจังหวัด โดยแสดงถึงข้อมูลของหน่วยบริการสุขภาพทุกแห่งภายในจังหวัด ดังนี้

- ชื่อหน่วยบริการสุขภาพ
- ระดับของหน่วยบริการสุขภาพ
- จำนวนเตียงของหน่วยบริการสุขภาพ
- สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น กับหน่วยบริการสุขภาพ ในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

๒.๙ แบบฟอร์มที่ใช้เก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จังหวัดควรได้มีการเตรียมการสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กองบริหารการสาธารณสุขจึงได้กำหนดแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนคำขอระยะ ๕ ปี ดังนี้

- แบบฟอร์มเครือข่ายระดับจังหวัด (แยกรายโรงพยาบาล)
- แบบคาดประมาณเตียงในจังหวัด เมื่อครบ ๕ ปี
- แบบฟอร์มคะแนนการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ
- แบบฟอร์มคะแนนขยายเตียง
- แบบสรุปแผนการจัดทำคำขอ ระยะ ๕ ปี (แยกรายปี)
- แบบประเมินตนเอง

๒.๑๐ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

- ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา ได้แก่ ประชากร/Active bed/CMI/SUM Adj. RW ฯลฯ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันควรใช้ข้อมูลระบบ รายงานของกองบริหารการสาธารณสุข โดยดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ www.phdb.moph.go.th ณ เดือนกันยายน ปี ๒๕๖๐

- CMI คิดจากสูตร CMI เท่ากับจำนวน SUM AdjRWหารด้วย จำนวนผู้ป่วยในที่จำหน่ายทั้งหมด

- จำนวนวันนอนให้อ้างอิงจาก วันนอนปี ๒๕๖๐
- จำนวนเตียง Active bed คำนวณจากจำนวนวันนอน หารด้วย ๓๖๕ วัน
- SUM Adj RW คิดจากสูตร คำนวณน้ำหนักสัมพัทธ์ (RW) ของผู้ป่วยในที่ได้นำไปปรับด้วย

ข้อมูลจำนวนวันนอนมาตรฐาน

- จำนวนเตียงตามกรอบ ดูจากระบบมาตรฐาน (HDC) > อัตราการใช้บริการผู้ป่วยในของประเทศปี ๒๕๖๑

- จำนวนเตียงจริง ดูจากระบบมาตรฐาน (HDC) > อัตราการใช้บริการผู้ป่วยในของประเทศปี ๒๕๖๑

- จำนวนประชากร หมายถึงการนับประชากรตามสิทธิการรักษา ๔ สิทธิ (ข้าราชการ ประกันสังคม หลักประกันสุขภาพและบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ) ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ หากมีสิทธิที่ ๕ , ๖ ให้ใส่ช่องอื่นๆ

๒.๑๑ ขั้นตอนวิธีการเข้าใช้งาน

เข้าสู่เว็บไซต์ กองบริหารการสาธารณสุข www.phdb.moph.go.th > รายงานสำหรับผู้บริหาร > รายงานข้อมูล CMI > รายงานรายหน่วยงาน > เลือกปี ๒๕๖๐(รอบ ๒)

ขั้นตอนที่ ๓ แนวทางการดำเนินงานในระดับเขต

๓.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ระดับเขตโดยกำหนดบทบาทให้เชื่อมโยงกับนโยบายการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ระดับเขต (หากมีคณะกรรมการชุดเดิมอยู่แล้ว ให้ใช้คณะเดิม) คณะกรรมการฯ ศึกษานโยบายภาพรวมของเขตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหน่วยบริการสุขภาพ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผน

๓.๒ คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสุขภาพสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของเขตสุขภาพ พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และนโยบายของผู้ตรวจราชการกระทรวงแจ้งแนวทางการบริหารหน่วยบริการสุขภาพให้รับทราบประเด็นปัญหา ความต้องการพัฒนาและปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการในจังหวัด

๓.๓ แต่งตั้งคณะทำงานชุดย่อย จัดเวทีประชุมพิจารณาข้อมูล รายละเอียดคำขอจากจังหวัด เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริการสุขภาพ(Service plan) และยุทธศาสตร์ระดับเขตสุขภาพ

๓.๔ รวบรวมแผนแต่ละจังหวัด จัดทำแผนเป็นภาพรวมของเขตสุขภาพ ให้คัดเลือกและจัดเรียงลำดับคะแนนที่ได้

๓.๕ รายการการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพทุกรายการให้เขตสุขภาพ ตรวจสอบการถือครองที่ดินถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจน

๓.๖ การปรับระดับศักยภาพหน่วยบริการสุขภาพ

- ระดับ F๑-F๓ , M๒ พิจารณาจาก ๘๐ คะแนนขึ้นไป ส่งกองบริหารการสาธารณสุข
- ระดับ M๑, S, A พิจารณาจาก ๘๕ คะแนนขึ้นไป ส่งกองบริหารการสาธารณสุข
- คะแนนรวม ๗๐-๘๐ คะแนน ให้หาเหตุผลประกอบ เพื่อเสนอเป็นรายกรณี

หากคะแนนน้อยกว่า ๗๐ คะแนน ไม่ต้องส่งมายังสำนักงานเขตสุขภาพ

๓.๗ การขอขยายเตียง

- การขอขยายเตียง ควรมี Active Bed ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเตียงที่จะขอขยาย เช่น จะขยายจาก ๓๐ เตียงเป็น ๕๐ เตียง ควรมี Active Bed ไม่น้อยกว่า ๔๐ เตียง เป็นเวลา ๒-๓ ปี

- Active bed สูงกว่าเตียงกรอบเดิม
- สามารถลดขนาดเตียงได้เช่นกัน เพื่อความยืดหยุ่น

๓.๘ เสนอแผนภาพรวมของเขตสุขภาพต่อผู้ตรวจราชการกระทรวงพิจารณาลงนามอนุมัติ ก่อนส่งให้ กองบริหารการสาธารณสุข โดยกองบริหารการสาธารณสุขจะขออนุมัติโครงการ/แผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๓.๙ เมื่อได้รับอนุมัติจาก อ.ก.พ.สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขแล้ว กองบริหารการสาธารณสุขจะประกาศใช้แผนฯให้จังหวัดในเขตสุขภาพทราบ เพื่อดำเนินการตามแผนต่อไป

๓.๑๐ แบบฟอร์มที่ใช้เก็บข้อมูล

กองบริหารการสาธารณสุข ได้กำหนดแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ ระยะ ๕ ปี

(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ดังนี้

- แบบฟอร์มเครือข่ายระดับเขต (แยกรายโรงพยาบาล)
- แบบคาดประมาณเตียงในจังหวัด เมื่อครบ ๕ ปี (ใช้แบบฟอร์มเดียวกันกับจังหวัด)
- แบบสรุปแผนการจัดทำคำขอระยะ ๕ ปี (แยกรายปี)
- แบบฟอร์มคะแนนการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ
- แบบฟอร์มคะแนนขยายเตียง

ขั้นตอนที่ ๔ แนวทางการดำเนินงานในส่วนกลาง

๔.๑ รวบรวม ข้อมูลรายการคำขอที่ผ่านการพิจารณาจากเขตสุขภาพ ส่งเป็นแผน ๕ ปี เสนอ คณะทำงานเตรียมการ/คณะกรรมการพิจารณากลับกรองฯ เพื่อพิจารณารายการคำขอ โดย แบบฟอร์มที่ส่งให้ส่วนกลาง มีดังนี้

- แบบฟอร์มคะแนนการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ
- แบบฟอร์มคะแนนขยายเตียง
- แบบสรุปแผนการจัดทำคำขอ ระยะ ๕ ปี (แยกรายปี)

๔.๒ เฉพาะรายการคำขอปี ๒๕๖๑ (ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐) ให้ส่งข้อมูลเพิ่มเติม

- แบบประเมินตนเอง

๔.๓ จัดทำแผนที่หน่วยบริการสุขภาพในภาพรวมของเขตสุขภาพ โดยแสดงถึงข้อมูลของ หน่วยบริการสุขภาพทุกแห่งภายในเขตสุขภาพ ดังนี้

- ชื่อหน่วยบริการสุขภาพ
- ระดับของหน่วยบริการสุขภาพ
- จำนวนเตียงของหน่วยบริการสุขภาพ
- สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น กับหน่วยบริการสุขภาพ ในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

๔. การส่งแผนคำขอ ให้เขตสุขภาพจัดทำรูปเล่มและรายละเอียด ประกอบด้วย

๔.๑ บทนำ

๔.๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเขตสุขภาพ

๔.๓ ทิศทางการพัฒนาสถานบริการสุขภาพ

๔.๔ รายละเอียดข้อมูลรายการคำขอที่ผ่านการพิจารณาจากเขตสุขภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

ทั้งนี้ขอให้เขตสุขภาพทุกแห่งจัดทำแผนคำขอการจัดตั้งและการปรับระดับศักยภาพของเขตสุขภาพ พร้อมแนบ แผนงานและรายละเอียดตามที่ระบุไว้ข้างต้นด้วย